

Її сукня

Автор:

Алла Рогашко

Її сукня

Алла Рогашко

Майже дописана книга не відпускає Нілу зі свого полону. Одного дня все, що оточує її героїню, з'явиться в житті письменниці. Небажаний чоловік поряд – наяву. Красуня в темно-синій сукні – уві сні... Хто вона? Можливо, прародичка? Якої допомоги чекає від Ніли її змучена душа? Щоб дізнатися про це, Ніла пройде шляхом пращурів, знайде старовинну сукню, що споконвіку передавали в її родині від матері до доньки. Та, вбравшись у неї, дістане сили змінити своє життя і вибороти у давньої богині право на щастя!

Алла Рогашко

Її сукня

...писане серцем, не розумом...

(від автора)

Із дотепер написаного мною «Її сукня» – найбільш близький мені роман. Навіть рідний. У ньому – безліч моїх власних почуттів, емоцій, хвилювань; пошуки відповідей на питання, котрі так і лишились без відповідей. На жаль. А може, на щастя? Бо хтозна, що би зі мною було, якби таки віднайшла всі ті відповіді... Проте шукати не полишаю. Таку вже маю натуру вперту.

Моя прабабця по материнській лінії була казашкою. Її чоловік – мій прадід – росіянином. Про це я дізналась надто пізно, коли вже майже не було в кого розпитати бодай щось. Страшенно шкодую, що колись мені не спадало на думку довідатися в бабусі та дідуся про їхнє минуле – те, про яке знали лише вони одні. Тут мені йдеться саме про материнську лінію. По лінії тата – вже зовсім інша історія...

Коли дізналась новину про родинні корені, які розкинуті так далеко від України, – мене вщент заповнили думки, що не полишали моєї свідомості, а ще більше – підсвідомості. Відчуття та емоції від того були настільки потужними, що мала тоді безліч химерних містичних снів. А до них у мене особливе ставлення... Спершу вві сні до мене прийшла вродлива жінка з довгим, аж по коліна волоссям у гарній темно-синій атласній сукні. Хоча події того сну були надто моторошними насправді, однак асоціації зробили свою справу: мене не полишало відчуття, що ця жінка може бути моєю прабабцею-казашкою. Мовби вона відчула моє прагнення дізнатись про неї і хоче допомогти, злегка відхиливши завісу потаємного...

Відтак щодалі сні набували смислів і водночас – усе більшої химерності. У цій книзі їх – безліч. Сні керували цим сюжетом, наче наставляючи мене на якийсь свій – потрібний комусь (кому?) – шлях. Я відчувала, що доторкаюсь до чогось, вельми для мене важливого і цінного. Часом небезпечного. Але вже не могла зупинитись. Доки не поставила крапку. Хоч насправді й тоді не дуже заспокоїлась – надто вже емоційно-розбурханою була від безмежжя почуттів, що переповнювали мене...

Певна річ, якщо в романі і є частка правди, то лише крихітна. Я ж бо так і не відшукала відповідей на власні питання. Тож... у ньому лише те, що відчувала, що поза межами мого власного розуміння. Це – писане моїм серцем, не розумом...

Не можу передати, наскільки щаслива від того, що роман цей нарешті побачить світ... Так довго я цього чекала! Хоч розумію: мало бути саме так, усе ж бо мусить ставатись у потрібний час. Тішусь, що час цей настав.

З любов'ю...

Вересень, 2016

«Фатум»

(...те, що, можливо, стане романом...)

Спекотний день поволі обертався на прохолодне надвечір'я, що погрозливо виповзало з-за обрїю темно-синім хмаровинням. Вітер зірвався раптово: нестримно зашелестів листям двох лип, що майже впритул росли одна біля одної коло хвіртки; доніс до тераси свіжі, ледь солодкуваті пахощі щойно розтулених суцвіть, прихопивши із собою аромат троянд, які щільно обплели дерев'яні поручні.

У плетеному кріслі, загорнена у плед, дрімала жінка. Помітно, що сон мала не вельми спокійний – повіки час від часу тривожно сіпались. Волосся, що руськими пасмами спадало на плечі, розвіялось і залоскотало обличчя. Жінка здригнулась, мимоволі провела рукою по волоссю і сонно роззирнулась довкола.

Насичена небесна синява ось-ось мала розродитися дощем; перші важкі краплі вже залопотіли по бляшаному даху, листі й асфальтовій доріжці, яка вела від хвіртки до східців будинку. Вмите дощем, усе довкола вмить набрало насиченіших відтінків; повітрям розходився землянистий, дещо затхлий запах.

Ліна полюбляла шум дощу – він здатен заспокоїти. Проте знала: належить бути обережною. Якщо слухати це монотонне лопотіння надто уважно – поволі налаштуєшся на цей журливо-мінорний лад і є ймовірність занурення в таку прірву думок та спогадів, що мозок стає близьким до божевілля. Однак таки слухала, мовби поринала у транс, поволі наближаючись до небезпечної, фатальної межі, за котрою... А втім, навіщо поспішати? Усе – від початку...

...Тоді теж падав дощ. Ліна неспішно блукала вулицями міста. Хтозна-чому, проте ноги мимоволі завернули до антикварної крамнички. Й досі не тямить, як тоді втрапила туди: до того не звертала уваги на подібні крамниці. Мабуть, якийсь несвідомий імпульс скерував нею. Певно, так мусило бути.

За масивними кованими дверима – такими собі міні-ворітьми – ховалися звичайні броньовані. Крамничка була ущент напхана всілякими речами: красивими і не дуже, подекуди дивними, а головне – старезними. Тут витав спертій запах, що йшов від старих речей: ті мовби ввібрали його в себе впродовж десятиліть, а подекуди й століть, і тепер щедро віддавали. Стіни, обклеєні темно-червоними шпалерами, прикрашали картини в порепаних рамах, вицвілі ікони, пошарпані гобелени.

Ліна блукала поміж полицями й захоплено роззиралася довкіл. Коли ж погляд спинився на бронзовій статуєтці юної красуні, спинилась і вона. Затамувавши подих, роздивлялась досконалу граційну фігуру.

– Вас зацікавила ця річ? – почула приемний баритон поруч із собою та завважила високого худорлявого чоловіка в білій сорочці, чорній жилетці та штанах.

– Так. Що ви про неї скажете? – знову перевела погляд на статуєтку.

– О... мушу вам сказати, що своїм зацікавленням ви зробили дуже гарний вибір! Це – богиня жіночої пристрасті, – з готовністю пояснив. – Вона просто створена для такої, як ви, можу вас запевнити! – запопадливо почав розпинатися.

– Скажете таке! – роздратовано пирхнула Ліна.

– Це не лестощі, – не вгавав продавець, чомусь не розуміючи, що ще мить, і втратить потенційного покупця. – Подивіться, яка вона вишукана, які чуттєві вигини її спини... які гармонійні, тонкі риси обличчя... – його ж погляд тим часом блукав по Лініній фігурі.

– Досить-досить, дякую.

Ліна вийшла з крамнички відчутно розчарованою, навіть невдоволеною. Чомусь дуже закортіло мати собі ту статуєтку, але терпіти не могла надмірної нав'язливості продавців. Притім зазвичай мимоволі впадала в ступор безмовного протесту, що був сильнішим від бажання отримати жадану річ. Ні – то й ні. Що ж тут удієш.

Розгорнула парасольку і вже за якусь неповну хвилину хлюпотіння дощу відвернуло увагу, налаштувавши на цілковито інші думки.

Однак яким було її здивування – радше, шок! – наступного ранку! Як завше, задзвенів будильник. Розплющила очі. На годиннику світилося 7.28. Ще дві хвилини, котрі щоранку спеціально виділяла собі для того, аби ще трішки поніжитися в ліжку, і – підйом...

Але... що за дивовижа? Поряд із годинником на тумбочці красувалася... статуетка богині жіночої пристрасті. Сон? «Треба ж було так уподобати річ, щоб марилося тепер», – лише промайнуло в думках.

Протерла очі, однак статуетка не зникла. Рвучко сіла й обережно доторкнулася пальцями блискучої гладенької поверхні, на якій вигравав відблиск із вікна. Прохолода бронзи під ураз спітнілими пальцями миттєво відіграла сон.

– Що за маячня?! – вигукнула. – Я ж її не купувала!

Сполоснулась під прохолодним душем, сподіваючись, що освіжиться, й усе це божевілля припиниться. Обережно ввійшла в кімнату. Статуетка величаво, мовби з викликом, стояла на тому ж місці...

– Повне безглуздя! Як же ти сюди потрапила?!!

Дорогою на роботу забігла в антикварну крамничку. Мусила забігти.

– О, доброго дня, пані Ліно! – радо зустрів її антиктвар. – Бажаєте ще щось придбати? Я ж казав: до нас завжди повертаються ті, хто придбав хоча би щось. Усі вони стають постійними нашими...

– Статуетка богині жіночої пристрасті, де вона? – безцеремонно перебила бравату непотрібної їй передмови.

На обличчя чоловіка наповзла тінь розгубленості впереміж із недовірою.

– Вона вам не сподобалась? Ви нею розчаровані?...

- Звісно, сподобалась! Її хтось купив у вас учора?

- Даруйте, пані Ліно, але ж учора ви з превеликим задоволенням її придбали!

- Я не маю часу сперечатися, дуже поспішаю. Так, звичайно, я була не проти її придбати, але вийшла з магазину ні з чим! Що за дивні жарти!

- Та до чого ж тут жарти... - щиро розгубився чоловік.

- Скільки вона коштує?

- Триста сімдесят гривень. Але для вас я зробив спеціальну знижку: ви придбали її всього за триста п'ятдесят! - діловито проказав.

Так-так, спеціальну знижку... Що він узагалі верзе?! Ліна замислилась. Учора в її гаманці було десь чотириста з лишком. Вона купила тільки два апельсини й лимон до чаю, отже, в гаманці має бути принаймні чотириста гривень. Покопирсалася в сумочці й демонстративно витягла гаманець.

- Мої гроші на місці, я не могла її придбати - хіба, якщо ви подарували її мені! - переможно посміхнулась, зауваживши кілька купюр. Однак уже наступної миті посмішка з обличчя щезла. - Що за... - розгублено пробурмотіла.

У гаманці виявилось кілька купюр, проте дрібних! Вона нарахувала лише близько двадцяти гривень.

- Але ж цього не може бути! - не відступалась. - Я навіть в руки її не брала! Як же вона опинилась у мене вдома?! І куди поділись мої гроші?

Антиквар задоволено посміхнувся.

- Ліночко, все гаразд, заспокойтеся. Моя дружина теж часом як заходиться купувати! Страх Божий, що тоді з нею починає коїтися... А потім лиш розгублено лепече: «Де мої гроші? Куди ж поділись гроші? А хіба я це купувала?» Всяке буває, Ліночко, повірте мені!

- Ми хіба знайомі? - оторопіло подивилась на нього. - Звідки ви знаєте мое ім'я?!

– А знаєте що? Давайте я приготую вам чаю! Ось побачите: чашка міцного доброго напою поверне вас до тями.

– Це повне безглуздя! Ми з вами не знайомі! Як вас звати?

– Повторюсь: для вас я просто Леонід, без зайвих церемоній.

– Шановний, я точно не купувала цю річ, присягаю! Та якимось дивом вона опинилась у мене вдома! Що за маячня відбувається?!!

Спантеличена Ліна дозволила взяти себе попід руку й поволі пішла з антикваром до громіздкого дивана, що стояв коло входу. І хоча думки її плутались, чітко пам'ятала всі події вчорашнього вечора: йшла вулицею, якою ходила щодня безліч разів, але чомусь уперше зайшла сюди. Так, статуетка, безумовно, привернула увагу, навіть хотілось її придбати, але звідси вийшла з порожніми руками! Вона це ТОЧНО пам'ятає! Забігла на базар за цитрусовими й – гайда додому! Того вечора ні з ким не спілкувалась, нікого зі знайомих не зустрічала... то ЯК же це могло трапитися з нею?!!

– Пригощайтесь, прошу! – на чайному столику поряд із диваном Леонід поставив чашку з ароматним напоєм.

Ліна з полегшенням сьорбнула і продовжила міркувати. Однак нічого нового чи підозрілого з подій учорашнього дня пригадати так і не вдалося. Допивши, відставила чашку й хутко підвелася з дивана – напій таки повернув її до тями, вона згадала, що поспішала на роботу.

– Дякую за чай, бувайте! – холодно кинула й пішла геть. Відчувала: за фальшивою облесливістю чоловік приховує свою достеменну причетність до цієї шаленої оказії, досягнути яку вона поки не в змозі...

...Таким був початок історії, що трапилася наприкінці травня, коли після різкого похолодання так само раптово налягла спека. Еге ж, спека... Ліна повернулась до реальності – шия затекла й вона потяглася у кріслі, розминаючи її рукою. Відтак увійшла в дім, зачиняючи за собою двері у світ, що, здавалося, донедавна був її власним, а нині обернувся на казна-що. Та ні, здається, цьому є назва: то є театр абсурду, де вона бере активну участь. Виконує у якійсь химерній

нескінченній виставі роль маріонетки, котру хтось незримий смикає за мотузки, змушуючи відчувати те, що йому заманеться. І смикає таки вправно, бо з урівноваженої, упевненої в собі жінки вона обернулася на сполохану мару, котра не пам'ятає, коли востаннє міцно спала вночі, добре іла чи просто спокійно прогулювалась містом.

На позір начебто нічого страшного й не відбувається – так, різні незначні дрібнички, деталі, збіги. Реальних причин для втрати спокою немає, проте схильність Ліни до аж надто ретельного і насправду непотрібного аналізу, як завше, працювала: мозок вправно складав до купи всі ті деталі й зрештою вимальовувався суцільний детектив.

І хоча, якщо поміркувати на холодну голову: та кому ти потрібна, людино? Отямся! Кому треба гратися з тобою в дивні ігри? Розслабся й живи собі спокійно. Та ж ні. Спокій було втрачено в той самий день, коли її ноги завернули до тієї клятої антикварної крамнички. Життя відтоді перетворилось на якесь моторошне очікування чогось, що достеменно має статись.

Статуетка ж досі була в неї. Красувалась на тумбочці коло ліжка. А куди було подіти? Усе ж, вона їй дуже подобалась. Не заносити ж назад у крамницю – начебто її «придбала»... Насправду Ліна й досі не збагнула, як ця річ могла опинитися в її помешканні. Прокручувала в голові різні можливі варіанти, проте зрештою все заходило в глухий кут. Сама вона не робила цього. Точно. Людини, яка могла би таємно її принести – теж не існувало. Та звідкись вона-таки взялася. Звідки і як? Відповіді не було... Містика – не інакше!

А тут ще й цей чоловік... Хтозна, чому він трапився Ліні, чому саме цей. З'явився в її житті раптово – вигулькнув з-за рогу сусіднього будинку й налетів на неї, мовби вихор, мало не зметнувши зі свого шляху. Вітер розвівав полами його плаща, поширюючи приємно-терпкуватий запах одеколону. Міцно, але нараз бережно схопив її за плечі, втримуючи від імовірного падіння; Ліні здалося, що такої ніжної чуттєвості й сили водночас у чоловічому тілі вона дотепер не відчувала. Здавалось, втрапила в зону потужної енергетичної аури, якою був оповитий цей чоловік, бо раптом захотілось, щоби він тримав її у своїх руках усе життя. Звісно, все це відбулося майже миттєво, це вже потім Ліна прокручувала в пам'яті те зіткнення у сповільненому темпі, розкладаючи на полицки свідомості всі деталі, відчуття, насолоджуючись кожним сповна. Пили каву в кав'ярні за рогом, прогулювались алеями, оповитими вечірніми сутінками, як давні добрі приятелі; шалено хотілося довіритись цьому чоловікові...

Треба йти туди, куди веде тебе твоє життя.

Оскар Уайльд

Частина 1

Розділ I

Рівне, наші дні

За вікном лютувала хуртовина; вітер, сновигаючи поміж двох лип, що майже впритул росли одна біля одної коло будинку, своїм свистом нагадував виття сердешного вовка на порожній лісовій галявині. Ніла сиділа за комп'ютером, час від часу відволікаючись на каву з шоколадом. Того виття не чула – віднедавна, занурившись із головою в інший вимір, повністю «випадала» з довколишнього, такого звичного дотепер, світу. Звісно, якби мала чоловіка та двійко дітей, домашні клопоти не подарували б можливості такого цілковитого «випаду». Проте «якби» у цьому випадку було недоречним: часу мала вдосталь і заміжжя у плани не входило.

Славко ж терпляче чекав і мужньо терпів її відмовки зайвий раз зустрітися. Чекав уже близько двох місяців, якимсь дивом задовольняючись короткотривалими суботніми, а інколи ще й недільними здибанками.[1 - Здибанка – зустріч.] Та щоразу його ставлення до неї змінювалося – чи то їй так здавалось? Усе скутішими ставали його обійми, а розмови – вимушенішими.

– Усе добре? – допитувалась, вдивляючись у його напружене обличчя.

– Нілочко, я все розумію, – стримано відповідав, намагаючись натягнути на лице невимушену посмішку. – Ти мусиш написати цей роман. Гадаєш, року тобі

вистачить?... Як піде... Так-так, розумію. Це – твоє. Це те, що ти в собі відкрила і хочеш реалізувати понад усе. Я зачекаю... – і все далі й далі віддалявся.

Чи засмучувало її це? Хтозна. Вона настільки заглибилась своєю працею, що перебувала мовби у двох світах, двох вимірах – реальному й іншому, який нещодавно для себе відкрила. Притому в реальному перебувало лише тіло. Інший світ поглинув її цілковито. Якщо Славкові це неприємно чи байдуже – що ж, нехай. Отже, так має бути. Тут вона вже нічого не вдіє.

– Чи не занадто ти його випробовуєш? – застерігала подруга Марина. – Навколо стільки дівчат! Обкрутить якась – і все! Залишишся «з носом»!

Та чому ж «з носом». Якщо він любить – то зрозуміє й підтримає, якщо ж ні... отже, не судилося бути разом. Отже, така «любов»...

– Ну ти даєш! – вражалася та. – Може, ти його не любиш?

Любить. Звісно ж, любить. Славко – хороший хлопець, милий, з ним їй добре. Позналились рік тому в кафешці на Набережній, де їхні колективи святкували новорічні корпоративні вечірки, й інтенсивно зустрічалися близько десяти місяців. Їхній роман був шаленим і бурхливим, аж доки в стосунки не втрутилась Нілина божевільна ідея, котру понад усе прагнула реалізувати. Отже, все кардинально змінилось. Мусило змінитись. Як інакше?

Зрештою це дійсно свого роду випробування стосункам, міркувала. Недарма ж кажуть, що твоє обов'язково буде твоїм, що би не сталося. А те, що в житті зайве, – відсіється обставинами і часом.

Категорично «не відсіювалась» Марина. Подруга геть не зважала на прагнення Ніли бути на самоті, зосередившись на своєму тексті, – мало не через день забігала до неї, розбурхуючи розмірений і спланований щохвилино світ.

– Якщо тебе не турбує твій власний фізичний і психічний стан, то мене він таки непокоїть. Не можна ж так відмежовуватися від світу! – з порога категорично заявляла.

Відтак заварювала обом чай, викладала з торби якісь ласощі і всідалася на диван, витягнувши з комп'ютера подругу.

– Нікуди не подінеться твоя ідея, ще встигнеш! – безапеляційно виголошувала, із задоволенням сьорбаючи чай та відкушуючи тістечко чи цукерку.

Куди вже було подітися. Ніла вдячно приймала турботу подруги, сідала поруч, розчулено обіймаючи за плечі, й на якийсь час виринала з іншого світу в приемне спілкування з рідною душею. Затим Маринка бігла, а вона знову одягала навушники і поверталася назад, у свій інший вимір...

Відпустка швидко скінчилась, і Ніла мусила звільнитися, бо сюжет лише розкручувався, набираючи обертів. Про те, щоб усе це полишити на стрімкому старті, не могло бути й мови: текст її не відпускав. Ніла поїхала писати заяву на звільнення.

П'ятирічна робота на посаді провідного консультанта солідної туристичної фірми з гарними умовами, пристойним заробітком, реальною можливістю кар'єрного зростання та чудовим колективом не могла не викликати жалю й добре відчутної шпильки сумніву в правильності рішення. Проте Ніла проковтнула ностальгічну грудку, що підкочувалась до горла, й рішуче ввійшла в кабінет директора із заявою.

Щирі вмовляння Миколи Степановича запалу не послабили і вже півгодини по тому, з поспіхом зібраними у пакет манатками, йшла містом у якомусь дивному стані розгубленості. Запал і впевненість швидко й несподівано розвіялись, змінившись паскудним настроєм і апатією.

Січнева мжичка, прибиваючи клапті почорнілого снігу, лиш посилила відчуття пригнічення. Каблук, утрапивши у сховану калюжею ямку, різко підвернувся. Відтак, дивом утримавшись на ногах, щоправда, виконавши дивакуваті рухи тілом, впустила пакет з речами, що миттю розсипались по брудному асфальту. Сторопіло поглянула на Славка, котрий із зануреної в калюжу світлини мило всміхався їй. Чудово! Невже зміни в житті неодмінно мають супроводжуватись такими деталями?

* * *

З коридору долинули ледь чутні кроки, порушивши нічну тишу: хтось неквапом підкрадався до дверей її спальні. Ось уже чути, як рука непроханого візитера обережно торкнулася дверної ручки... Уривки чіхось розмов, з-поміж яких вирізняється голос матері, спинили його.

Як ці люди опинились у її квартирі посеред ночі? Коли прийшла мама і як вона ввійшла?... Враз голоси змінились тишею, відтак візитер продовжив свій шлях: за мить двері прочинилися, розрізавши тишу тягучим скрипом завісів.

Хтось поволі наближався до її ліжка. Кров захолинула в жилах від страху, але... чому вона не може поворухнутися, бодай розплющити очі, щоб побачити, хто тут? Це ж так просто! Чому лежить, як колода?!!

Здається, це жінка... Так, точно жінка: чути шурхіт її сукні, поділ якої волочиться по долівці...

Жінка вже поряд неї. Ще мить, і Ніла відчує схилене над собою лице. Нараз важка, потужна енергетика обдає Нілу, і тіло тремтить від жаху.

Вона хоче її вбити. Ця жінка хоче її вбити! Треба щосили закричати, і тоді хтось – може, ті люди, що були тепер у квартирі, чи мама – прийде сюди та порятує її.

Однак несамовите бажання закричати вихлюпується фонтаном вереску лише в запаленому мозку. Ціною надлюдських зусиль Нілі вдається ледь-ледь розтулити повіки. Лиш тоді крізь їхню розмиту шпарину стає помітний жіночий силует нічної візитерки, що чомусь відсажується від неї на мить; довге витке волосся, безкровне воскове обличчя, простягнені, немов пластмасові, руки.

Над силуетом, на стелі, гойдаються довгі тіні дерев – ще не ранок, але вже не ніч. Силует знову схиляється над нажаханою Нілою, обдаючи колючим холодом...

Усе. Тепер їй точно кінець. Повітря не стає – здається, крижані пальці смертельним кільцем стискаються на Ніліній шиї, а на груди тисне важка енергетика, наскрізь проникаючи в неї і водночас висмоктуючи ество. І невідомо, що першим її вб'є – відсутність кисню чи цей химерний вампіризм...

...Це почалося наприкінці березня. Щодня перед світанням вона приходила до Ніли з одним бажанням: спершу налякати до смерті, висмоктати всю енергію, а затим убити. Проте щоразу якимсь дивом Нілі вдавалося прокинутись. Виснажена доценту і змерзла, сповзала з ліжка і йшла в гарячий душ.

Чому? Чому це сталося з нею? Це мало статися лиш... лиш із Ліною! До чого тут Ніла?!

Щораз ставила собі ці питання, проте відповіді відскакували гарячими краплями у зливний отвір ванної, так і не потрапивши до свідомості.

Випивала міцну каву, сідала за комп'ютер. Відкривала текстовий файл і читала те, написане нею від початку листопада, переконуючись: це – воно. Те, що відбувається зараз із нею самою. Написане втілювалось у реальність...

ЯК таке можливо?! Може, надто близько все сприйняла до серця, пережила на собі через Ліну, тому це стається нині, якимось незбагненим чином перейшовши на неї?

Однак припинити писати не могла. Не могла й не мала такого наміру. Цей текст засмоктав її надто глибоко, мов трясовина. Сюжет вів її сам. І був зовсім не таким, яким начебто планувала на початку. Клавіші букв натискалися мимоволі – речення немов уже були сформовані десь у підсвідомості. Ніла відчувала, що була інструментом, у чіих руках – лише клавіатура. Інструментом, аби передати те, що зрештою мало стати романом. Не романом про кохання – моторошним містичним трилером.

Ніла почала пригадувати, як, власне, виникла ідея написати роман. Було далеко за північ. Лежала в ліжку, намагаючись здолати чергове безсоння. Раптом у мозку спливла чітка картинка: молода жінка сидить у плетеному кріслі на терасі свого будиночка й от-от піде дощ. Жінка причетна до страшної таємниці. І таємниця вже нависає у повітрі загрозливо, мов та дощова хмара, що наближається. Так. Зараз буде дощ... Зараз точно буде дощ...

Немов у підтвердження всіх тих несподіваних думок, що впали на її напівсонну голову, почула лункий гуркіт грому. Як? Гроза наприкінці листопада? Не може бути!

Миттю зіскочила з ліжка, підбігла до вікна і вражено глянула у чорну небесну глибіню, яку й справді оперезала вертикальна блискавка, вмить розколовши небо навпіл. Що ж це... Знову потужний гуркіт грому важко рознісся безмовним нічним містом, і за якийсь час блискавка – ще яскравіша, ніж попередня, – осяяла все довкола.

Із тим спалахом блискавки щось мовби спалахнуло в Нілиному мозку. Увімкнула комп'ютер, натягла навушники, відкрила новий текстовий файл. Коли пальці мимоволі побігли по клавіатурі, збагнула: завтра на роботу не вийде. У неї є важливіша справа, яку неодмінно має реалізувати. Реалізувати негайно!

Хтозна-скільки часу друкувала, та коли повіки почали важчати, зберегла файл і вимкнула комп'ютер. Відтак розчинила вікно. У небі красувалась повня. Осіння колюча прохолода обвіяла лице, та їй було байдуже: прохолода нині надто потрібна, щоб остудити гарячу голову.

Як же тоді подивувалась, побачивши сухий асфальт і чисте, рясно всипане зорями небо! Чи була взагалі та гроза із блискавкою? Не могло ж їй примаритись...

І досі того не знає. Десь у глибині душі побоювалась, що нічні жахіття є лише початком, першим етапом життєвих випробувань. Але проганяла ті думки, бо знала, що страхом може лиш притягнути їх у своє життя, адже страх – то є потужна сила, здатна перевернути маленький затишний світ догори дригом в одну мить.

Отож що вона має на сьогоднішній день? Найголовніше «надбання» – зруйновані стосунки зі Славком. Так! Одного квітневого суботнього вечора Славко делікатно повідомив, що зустрів іншу дівчину, котра готова гаряче віддавати йому всю себе, на відміну від схолоднілої та збайдужілої Ніли. Ймовірно, гормональний сплеск, що збивав із ніг шаленою хвилею некерованої пристрасті мало не кожного нормального чоловіка з настанням весни, зачепив своїми бризками й бідолашного Славка, котрий геть змарнів, бідняка, без жіночої уваги та ласки.

Ще в неї є відсутність заробітку. Заощаджень, що дбайливо накопичувала і тепер успішно витрачала на сплату комунальних послуг і харчі, вистачить принаймні

ще на кілька місяців, за умови жорсткої економії. Що потім? Потім, певно, доведеться шукати роботу чи хоча б тимчасовий заробіток...

Звісно ж усе вищеперераховане має звучати радше не «що вона має на сьогоднішній день», а «що вона втратила на сьогоднішній день». Однак ключове слово «втратила» їй категорично не подобалось. Та в будь-якому контексті ці два пункти мало її обходили. Реально бентежило те, що отримала натомість.

А отримала страшні напівреальні сновидіння, котрі спершу описала в романі та які згодом приятель Марини означив, як «сонний параліч» [2 - Сонний параліч – це феномен, при якому людина, засинаючи або прокидаючись, деякий час відчуває нездатність рухатись. Загалом – це перехідний стан між сном і повним пробудженням, який характеризується цілковитою атонією (слабкістю) м'язів. Він може виникати під час засинання або пробудження, і з ним часто пов'язані жахливі видіння (наприклад, відчуття чиеїсь присутності в кімнаті), на які людина ніяким чином не може зреагувати через параліч. Вважається, що такий стан спричиняється порушенням фази швидкого сну.].

Дожилася! Паралічу їй лиш не вистачало!

Подруга заспокоювала, мовляв, не все так страшно, як виглядає. Хоча такий стан є феноменальним, він зовсім не загрожує життю. До того ж це трапляється далеко не з кожним. Це – рідкість! І якщо воно тобі дано – то для чогось таки потрібно. Мабуть, ти якась особлива, Нілочко!

«Яка, до біса, особлива? Теж мені, феномен!» – скептично пирхнула тоді Ніла. Втім, загугливши в Інтернеті «сонний параліч», була вражена. Виявляється, все дуже непросто, адже фактично це – межа між двома світами. Межа така вузька, така крихка, і вона, Ніла, здатна в неї потрапляти! Хіба ж не дивовижно? Однак те, що під час перебування на цій межі може зустрічатися хтось іще, ніяк не тлумачилося. Мовляв, усе, що ввижається і чується під час цього стану, – дійсно марення.

Але... Ніла відчувала, що до неї навідується душа. Душа якоїсь жінки, котрій доконче щось потрібно від Ніли. І якщо спершу була переконана, що та хоче її вбити, то тепер, розібравшись з цим поняттям і збагнувши, що ніякої шкоди під час цього стану не може бути заподіяно, почала мислити в іншому напрямку.

У тому, що це почалося через роман, не мала сумнівів. Власне, ось іще одне надбання – недописаний роман, котрий щодалі заводив у якісь непролазні хащі жаху. Сюжет розгортався все стрімкіше, напруга наростала, кульмінація ось-ось вибухне фінальним трагічним акордом. Відтак буде поставлено крапку.

З одного боку, навіть тішилась – подумати лишень, у неї буде її перший роман! Вона дописує книжку! Стільки ентузіазму, стільки відданості й абсолютної віддачі, з якою писала її, не зазнавала ні в роботі, яку любила і якій віддавала всю себе, ні в любові до Славка.

Що ж до іншого боку... А що чекає на неї, коли зрештою поставить ту фінальну трагічну крапку? Чи зможе спокійно жити далі? Чи не поставить тим фінальну трагічну крапку власному життю? Цього не відала, однак те непокоїло щораз більше.

Не раз піймала себе на думці, що їй хочеться взяти й одним махом делейтнути [З - Тут: видалити (авт.).] цей клятий файл, щоби був їй спокій. Але щось утримувало її. Щось, що сильніше від неї. Мусить його дописати, чого би їй те не вартувало...

Розділ II

Старець у чорному зношеному пальті сидів поблизу тролейбусної зупинки на складених шматках картону й вистукував по днищу старого відра якісь ритмічні мотиви, в такт киваючи головою. Пасма посивілого волосся спадали до плечей; зовсім біла, до грудей, борода мала розкішний вигляд. Сидів там щовечора. Біля його ніг лежав майже порожній потертий капелюх – зрідка хтось звертав на нього увагу чи підходив, аби кинути милостиню.

Ніла теж не завжди підходила, хоча хотіла майже щоразу. Стояла на зупинці й стежила за ним. Лице старого видавалося просвітленим – мовби знав щось таке, чого не знають усі ці люди, що безперестанку поспішно снували повз нього у якихось важливих для них справах. У постаті його було щось віддалено інтелігентне. А ще – тонкий, майже невловимий натяк на причетність до чогось позаземного.

Коли Ніла наближалась до нього та клала в капелюх п'ять гривень, він миттєво виринав зі свого світу й пильно дивився на неї.

– Як тебе звуть? – одного разу спитав, щоправда, так, начеб уже знав відповідь.

– Ніла... – розгублено відповіла й поспішно відійшла до зупинки.

– Я молитимусь за тебе, Ніло! – стиха кинув їй навздогін.

Щоразу спинялась, поволі розверталась і знов дивилась на нього – вже зануреного у власний світ дивних ритмів, що відбивав пальцями по днищу старого відра.

– Химерний суб'єкт... – якось почувла поряд із собою.

Високий чоловік у темно-синьому плащі теж дивився на старого. Не була впевнена, що репліка призначалась саме їй, тож хутко відвела погляд від чоловіка.

– Ви так не вважаєте? – знов озвався він.

Вітер розвівав полами його плаща, поширюючи приємно-терпкуватий запах одеколону. Ніла відчула потужну енергетичну ауру довкола цього чоловіка. Когось він нагадує їй, але кого?

– Радше всі довкола нього химерні. А він – справжній.

Чоловік здивовано глипнув на Нілу.

– Чому ви так думаєте?

– А чому ви вважаєте, що химерний він? Бо відрізняється від натовпу?

– Не можу сказати, що погоджуюся з вами, але мені подобається ваш запал. Ви у всьому так відстоюєте свою думку?

– Лише якщо впевнена в її правильності. Хоча останнім часом я вже ні в чому не впевнена...

Вони сиділи в кав'ярні за рогом і якоюсь миті Ніла відчула: це не випадковий чоловік у її житті, він відіграє в ньому якусь важливу роль. Бо ж з'явився навіщось на життєвому шляху. І з'явився дуже вчасно, в момент наближення до найвищої кризової точки – крайньої межі, за якою мало бути одне з двох: повернення до звичного життя або ж остаточна втрата розуму. Звісно, ні про яке повернення не йшлося, бо те божевілля, що відбувалось тепер у її житті, вже нікуди не подіти, тому найімовірнішим був саме другий варіант.

Стрепенулась. А раптом... раптом він – той покидьок, якого описала в романі? Адже якщо всі попередні описані нею події починають повторюватися в реальності, то, за логікою речей, він мав тепер випірнути зі сторінок у її життя!

О... воліла, щоби радше став тією опорою, якої так бракує нині, сильним плечем, на яке можна обіпертися, зрештою тим, хто витягне з цього божевілля! Його очі ніжно голубили її лице. Та ні. Він славний. Він – герой іншого її роману. Однак лише час підтвердить чи заперечить будь-які припущення...

– З тобою щось трапилось, я це відчуваю. Що, скажи?

Ну ось. Він уже її відчуває, а вони знайомі лише якихось хвилин п'ятнадцять. Але й вона відчуває його, тож...

– Твої відчуття тебе не підводять. Трапилось.

У думках виразними слайдами прошмигнули події кількох останніх місяців. Божевільна ідея, що впала на її голову посеред листопадової ночі, перевернула догори дригом звичний життєвий плін. Власне, якась вища сила керує нею нині, виписуючи її долю її ж руками, з незначними відмінностями, і ніяк зарадити цьому не можна...

– Ну ж бо, розкажи.

– Те, що сталося зі мною, двома словами не розповіси. Та й розповідь не для слабкодушких. Ти впевнений, що хочеш це почути, що це потрібно тобі?

– Я – чоловік, а не гімназистка. Звісно, впевнений! – рукою покликав офіціанта. – Два подвійних еспресо і двісті грамів коньяку, будь ласка.

– Гаразд, слухай. Я пишу роман. Деякі події, котрі описую в ньому, починають відбуватися зі мною. Це не жіночий роман про кохання...

* * *

Коли увійшла на кухню зварити кави, там уже пахло кавою. На плиті стояла турка з паруючим крізь густу пінку напоєм, що ледь не виливався на поверхню.

«Я зварила тобі каву», – жінка, що стояла спиною до неї, не озираючись, дивилась у вікно. Довге розкішне волосся, що сягало колін, закривало її вузькі плечі.

Ніла похапцем випила каву, чомусь не відчувши смаку.

«Мусиш приготувати бельдеме[4 - Бельдеме – м'ясна страва казахської кухні.] чоловікові. Допоможу тобі», – жінка розвернулася і пильно подивилась на Нілу. На її безпристрасному посірілому обличчі були відсутні будь-які емоції.

Жінка відійшла од вікна й лиш тоді Ніла помітила поряд з нею крихітного хлопчика, що тримався за поділ її довгої темно-синьої сукні. Його тільце було пухкеньким і ніжно-рожевим; дивно, як він стояв на ногах – мав від сили місяців вісім. Жінка підхопила малюка і всадовила його в казан, що стояв на плиті.

«Продовжуй тепер сама», – простягнула Нілі дерев'яного ополоника.

Ніла помішувала і дивилась на безтурботне личко хлопчика. Він усміхнувся їй беззубою усмішкою й схопив рукою ополоник.

«Чоловіка треба чимось годувати, чи як ти собі думала? Він голодний! Він дуже, дуже голодний!» – знов озвалась жінка, таким же безпристрасним поглядом

дивлячись на Нілу, відтак схилила голову – під ногами лежали купки попелу; ступала на них, і її безкровне лице ще більше сіріло. З кожним порухом ніг попіл з долівки зникав, натомість проявляючись сірими плямами на її обличчі й руках.

Жінка підняла голову. Її лице вмить скам'яніло й почало розсипатися, поволі перетворюючись на суцільну сіру пляму. Вона доторкнулась до нього руками – ще більше порошу посипалось додолу; замість обличчя утворився темно-сірий отвір, обрамлений розкішним волоссям.

Ніла глипнула на свої руки – вони теж невблаганно розкришувалися сірим попелом, що сипався додолу крізь тонкі кістляві пальці. Доторкнулась лиця – з нього вмить посипався попіл, який, здавалося, був уже всюди: на одязі, стінах, стелі, кипів у казані. Скрізь стало, мов у пекельному тумані, і тільки довге волосся їх обидвох, що сягало колін, не торкнулася ця сіра напасть – лишалось чистим і лискучим.

«Тікай! щезни! щезни!..» – чийсь хрипкий, надламаний голос пролунав понад усім цим запорошеним пеклом...

* * *

– Принаймні це щось нове. Це не сонний параліч, а звичайне сновидіння. Точніше, сновидіння незвичайне, я би сказав, химерне. Слухай, а тут є простір для роздумів! – зауважив Денис.

Його оголене тіло було ледь прикрите простирадлом. Він сьорбнув із чашки й глянув на Нілу.

– Думаєш, це була вона, жінка з мого паралічу?

– Я би не відкидав цієї версії... А тобі не здається, що це могла бути ти, сонечко? Пам'ятаєш, твоє волосся уві сні було таким самим, як у тієї жінки.

Ніла замислено набурмосилась.

– Але... якщо то була я... то чого мені від мене потрібно? Якась маячня виходить!

– Маячня, але раціональне зерно у ній є. Волосся – це аргумент! Та й попіл з тебе теж сипався, як і з тієї жінки. Щось поміж вами є спільне, це факт!

– Уявляєш, уві сні мені чомусь не видавався дивним малюк у киплячому казані. Та й йому було нівроку, навіть усміхався. Чого лише не наверзеться у снах... Але я впевнена: ця жінка хоче мені щось сказати. Як, як мені її почути?

– Слухай, сонечко, а може, це якась твоя прародичка?!

– Прародичка? Гм. Це слухна думка. Все може бути. Треба подумати про це... Ми пов'язані з цією жінкою, це однозначно, але як?

– Так! Уяви собі: страшна таємниця твоїх предків скоро розкриється у твоїх снах! – прийнявши спокусливу позу напівлежачого Аполлона, пафосно виголосив Денис і багатозначно зіщулив очі.

Ніла задумливо підійшла до вікна й розтулила гардини. Сонце золотавим маревом ковзнуло по оголених вигинах її тіла.

– Ти така чарівна у вранішніх променях, схожа на богиню. Ходи до мене!

– Що це?!! – озирнувшись, скрикнула.

На тумбочці, поряд з годинником, велично красувалася статуетка...

Підскочила й обережно доторкнулась холодної гладенької поверхні, на якій вигравав сонячний відблиск, ніби пересвідчуючись, що вона там дійсно є.

– Ти це бачиш?!! Це ж та сама богиня жіночої пристрасті, про яку я писала!!! Це точно вона!

Денис встав, відкинувши простирадло, і зацікавлено глянув на статуетку. Затим перевів не менш зацікавлений погляд на оголене Нілине тіло.

– Дуже красива штукенція! Тепер навіть не знаю, чия фігура викликає в мене більше захоплення – твоя чи її, – посміхнувся і провів рукою по Нілиній спині. – Жартую. Звісно, твоя мені більше до вподоби.

- Боже. Це ж ти... Це ти її сюди приніс!!!

Ніла приголомшено дивилась на Дениса. Посмішка на його обличчі змінилася здивуванням.

- Що ти маеш на увазі?

- Яка ж я дурна! Як я могла повірити тобі?!

Накинула на себе халат і вибігла на кухню.

- Що це ти таке кажеш, Ніло! - Денис рушив за нею. - Хіба вона не стояла там вчора вечором, коли ми прийшли?

- Все, все повторюється! І параліч, і статуетка, і покидьок з книги! Це ж ти! Як я могла довіритись тобі?!! - Ніла, здавалось, не чула зараз Дениса, розхристано металась кухнею. - Як я могла подумати, що в житті бувають якісь винятки?!!

- Досить мене звинувачувати, давай розберемося в ситуації! Ти кажеш...

- Що, що тобі від мене потрібно?! Я нічого не маю, я бідна! Ніякого спадку чи його перспективи й близько не намічається! З мене нічого взяти! Що тобі потрібно? Погратися?!!

- Та що ти таке верзеш? У тебе істерика, чи що?! - скрикнув Денис.

- Недовго ж ти протримався! Міг хоча би кілька днів поводити мене за носа! Це ж треба, після першої ж ночі! А нам так добре було!

- Ти помиляєшся, Ніло! Заспокойся, прошу тебе!

- Забирайся геть! І забирай свою довбану штукенцію!!!

- Ти робиш велику помилку зараз. Я не той, за кого ти мене сприймаєш, заспокойся!

– Все, з мене досить! – Ніла побігла назад до кімнати. Схопила статуетку і кинула її об стіну. – Забирайся!

Статуетка дзвінко брязнула й покотилась долівкою; шматок штукатурки відпав від стіни й беззвучно розкришився порохом.

Денис увійшов до кімнати з чашкою.

– Вибач, я змушений це зробити. Вибач.

Набрав у рот води і пирснув Нілі в обличчя. Та на мить завмерла й ошелешено витріщила очі.

– Ти що?!!

– Вибач, сонечко. Я мусив спинити твою істерику. Бо послухати тебе і піти я би міг, якби ти була мені байдужою. А тепер послухай: я справді хочу допомогти тобі, бо ти мені дорога. І я справді не причетний до появи цієї «довбаної штукенції»! Ну як, по-твоему, я її сюди приніс? Ми прийшли разом, ти ж бачила, я був із порожніми руками!

– Так... Ти правду кажеш. Вибач мені цю істерику. Взагалі, я не схильна до неї, але... все це божевілля так нагло впало на мою голову... Я зірвалась. Ти розумієш?

– Розумію. Тому я й тут. Разом ми виплутаємося з цього, – обійняв її за плечі й посміхнувся. – Схоже, ти втрапила під якийсь дощ.

* * *

На підвіконні копошились голуб з голубкою. Іноді до них підлітав третій, але голуб нашорошував пір'я і швиденько проганяв непроханого гостя. Лишались удвох, бігали одне за одним, воркотіли, цілувались дзьобиками. З'явилися у той день, коли Ніла познайомилася з Денисом. Вранці він пішов на роботу після першої проведеної разом ночі, а за трохи прилетіли вони. Це було якось... мовби знаково.

Ніла сиділа за комп'ютером, час від часу ковзаючи поглядом по статуетці, яку поставила біля монітора. У навушниках тихо лунала музика.

Зненацька заплющила очі й залякла. В мозку промайнуло видиво...

...Жінка в довгій темно-синій сукні тримає на руках рум'янолицього малюка, котрий схопився пухкенькими ручками за її довге волосся. Вона дивиться у вікно. Поряд, на столику, стоїть статуетка богині жіночої пристрасті. До кімнати заходить чоловік, його обличчя перекошене від люті. Він щось гнівно кричить до жінки, вихоплює малюка, кидає його. Хлопчик перекочується по долівці, починає плакати. Жінка галасує, кидається на чоловіка й гамселиє його долонями по грудях. Він хапає її за волосся і волочить до дверей. Вона пручається. Він розмашисто б'є її по обличчю. Жінка втирає тремтячою долонею кров, що потекла з обох ніздрів, і криво вишкірюється до нього. Чоловік знову щось кричить, підбігає до малюка, хапає його за ручку і волочить до дверей. Жінка квапливо роззирається довкола, помічає статуетку, хапає її та підбігає до чоловіка. Зупиняється, і вже за мить рука зі статуеткою важко опускається на його потилицю. Чоловік застигає, поволі відпускає малюка. Розвертається і приголомшено дивиться на жінку. Ще удар, цього разу у скроню. Ще. Чоловік мішком падає на долівку. Все обривається...

...Ніла розплющила очі, зняла навушники, в яких уже нічого не чула, й хапнула ротом повітря.

Що це було тепер?!! Що за видіння? Хто ця жінка? Це ж вона розсипалась попелом уві сні! Вона приходить до неї в сонному паралічі! І тепер вона – у якомусь химерному видінні! Хто вона і що хоче їй розповісти?!!

Може, Денис має слухність? Може, це її прародичка, котра хоче повідати якусь страшну таємницю, яку забрала з собою на той світ? Їй важко і вона конче потребує Нілиної допомоги...

Розпачливо глипнула на статуетку. Невже це – знаряддя вбивства? Обережно взяла до рук, придивилась. Невже нею вбили людину? Теоретично це реально – вона важка, й діставши нею по голові, можна померти. Але, заради Бога, звідки взялась у неї в квартирі?! Хто міг її підкинути?

На думку спадав лише... Денис. Хоч і прийшов він з порожніми руками, та запросто міг її принести, поки вона спала. І ніякої містики тут немає. Усе просто: вона йому довірилась, а чоловікові стало цікаво, що ж буде із сердешною дівчиною, якщо до абстрактного додати трохи реального. Наївна дурепа!

Треба писати. Треба писати далі, може, в тексті з'являться якісь підказки. Перечитала кілька останніх сторінок, і пальці мимоволі побігли по клавіатурі.

Розділ III

Ще з дитинства Денис Паньків вирізнявся з кола своїх однолітків надмірною допитливістю. І настільки його цікавило «хто, що, де, коли тощо», що й стежу в житті обрав відповідну – пішов працювати барменом ще зі студентських років. Бармени, як і священики, знають надто багато. І тоді як духівникам люди добровільно-свідомо «здають» свої грішні таємниці, бармени є мимовільними, вимушеними слухачами людських секретів, які частенько обговорюються в таких-от закладах за філіжанкою кави чи чаркою градусних напоїв. Зрештою, до професійних якостей барменів належить уміння проникати у внутрішній світ людей, вислухати, поспівчувати, створити настрій – хто, як не Денис, був утіленням усіх цих рис?

Час від часу змінював місця роботи, іноді в силу обставин, іноді із власного бажання – від нудьги та водночас прагнення якось розвиватися у цьому напрямку. Після закінчення універу твердо вирішив не сходити з обраного шляху, бо за кілька років оволодів усіма тонкощами цього фаху й став професійним барменом. Його почали запрошувати на роботу до престижних закладів-барів Рівного.

З часом роботу свою не розлюбив, проте цікавість до чужих секретів і балачок утратив. Може, тому, що насправді не було в балачках провінційних завсідників нічого цікавого, та й секрети у нього з'явилися власні – що йому до чужих? Однак життєвий парадокс (куди ж без нього?) відіграв свою невідворотну роль: коли до чогось нарешті втрачається інтерес – трапляється щось, що негайно цей інтерес відновлює. Отож...

Якось дощового вечора, вже перед самим закриттям, до бару забрів чоловік. Щось було в ньому таке, що привертало увагу, – чи то важкий погляд водянистих очей, чи то химерна прострація, в якій перебував. Повільною ходою, не роззираючись, чоловік перетнув залу, сів біля шинквасу й замовив подвійну порцію коньяку, навіть не вшанувавши поглядом Дениса. Той швидко обслужив дивного клієнта, поставивши перед ним його замовлення.

– Бажаєте чогось із холодних закусок? Канапки, лимон? А може, кави?

Чоловік ніяк не зреагував на пропозицію Дениса, мовби й не чув. Швидким рухом спорожнив келих; жоден мускул на його обличчі не здригнувся.

– Повторіть, – коротко кинув, не підводячи голови.

Другий келих спорожнив у такий же спосіб – швидко й без зайвих рухів. Так, ніби це була вода, а не пекучий напій, який слід пити маленькими ковточками під якусь закуску чи принаймні з кавою. Звісно, Денис надивився на різні способи й обсяги споживання алкогольних напоїв, і його важко було чимось здивувати, однак прострація вечірнього відвідувача немов полонила.

– Усе гаразд? – обережно поцікавився. – З вами щось трапилось?

Чоловік витягнув з кишені джинсів гаманець, поклав перед Денисом двохсотгривневу купюру й одразу рушив до дверей такою самою важкою ходою.

– Ваша решта, шановний! Ви забагато лишили!

Однак чоловік мовчки щезнув за дверима. Йому було так само байдуже до всього.

Денис розгублено відрахував решту й поклав собі в кишеню. Якщо людина так смітить грішми, отже, вони їй не надто потрібні.

...Олександр сів за кермо, зачинив дверцята і якийсь час непорушно дивився на краплі дощу, що струмочками стікали по лобовому склу. Насправді ж не бачив ні дощу, ні струмочків і взагалі нічого довкіл: то був механічний погляд,

спрямований кудись углиб свого ества. Ці дні його взагалі ніщо не зачіпало, не хвилювало, навіть алкоголь не діяв – таке враження, наче води напився.

Відтоді, як повернувся з чергового відрядження, спокою не давали думки про того мертвого чоловіка. Олександр пам'ятає його очі, коли брав у нього товар – ту химерну, а на позір звичайну річ... Його очі були скляними, сповненими відчаю і якоюсь тягучою безнадією, мовби чоловік знав, що не житиме.

Мабуть, справді знав. Бо тепер і Олександрові у грудях болісно стискалося в недоброму передчутті. Спершу думав, минеться, проте коли біль став пронизливим і нестерпним, збагнув: щось має статись. Щось недобре.

Мимоволі згадав якийсь фільм, назви вже не пам'ятає, в якому героєві хтось навіював думки, керував ним і вказував, що той має робити. І робив те дуже вправно і професійно, поза його волею, бажанням і взагалі розумінням. Олександр почувався якось надто схоже. Здавалось, у його мізках хтось покопирсався. І це, щонайменше, дивно, бо він геть не належав до типу людей, які піддаються бодай найменшому впливу. Був сильною особистістю, завжди знав, чого хоче, і впевнено досягав наміченої мети; ніколи не спадало на думку, що щось чи, що дивніше, хтось може стати йому на заваді. Та й досі ніхто того не хотів, бо мати справу з Олександром Бондарчуком було завжди приємно – розумний, підприємливий, ввічливий, з жінками – шляхетний, та ще й із почуттям гумору, що дуже важливо у спілкуванні. Міг переконати будь-кого в чому завгодно, але переконував лише в тому, в чому був справді упевнений сам. Бондарчук мав дві рідкісні риси – чесність і порядність. А це не абищо.

Мабуть, тому й перейнявся тим чоловіком. Здавалося б: ну хто він йому такий? Випадковий тимчасовий суб'єкт, котрий поповнив ряди численних непостійних клієнтів. Ну, помер чоловік, з ким не буває? Щодня, щохвилини і щосекунди хтось помирає. Це – невідворотність, неминучість – ба навіть норма! – життєвого плину, як би жахливо те не виглядало, коли хоч на мить про те замислитись. Однак почуття провини тиснуло на його сумління. Може, якби він не відмахнувся від нього тоді, дозволив розповісти те, що той так чомусь хотів, це би його порятувало і чоловік лишився живим? Може, Олександрові вдалось би переконати його в тому, що ніщо не здатне впливати на волю людини, що все в її руках насправді, що... Але який сенс перераховувати всі ці докази й аргументи?! Чоловіка вже нема. Олександр картав себе, наче справді мав провину.

А ще ця жінка. Ця химерна жінка, котра являється йому щоночі в сновидіннях... Їй потрібно від нього дещо. Дещо, що не вимірюється грішми. Ну що ці гроші? Нікчемні брудні папірці! Життя не купиш і не продаси, воно не залежить від кількості чи взагалі відсутності тих папірців. Звідкись знав, що тепер вона хоче забрати і його життя.

Думки про безглузду смерть чоловіка переплелися з думками про химерну жінку, і суміш ця тепер послабила його впевненість у непохитності людської волі. Волю людини можна похитнути. Він помилявся, вважаючи інакше.

Олександр Бондарчук поклав руки на кермо і щосили натиснув на педаль газу. Він мусить їхати. Мусить. Але не додому. Додому ще не час...

Розділ IV

Ідея піти в антикварну крамницю виникла спонтанно, Ніла ще подивувалась, чому ж раніше це не спало їй на думку. Крамниця знаходилась майже у центрі міста, по Соборній [5 - Центральна і одна з найдовших вулиць у місті Рівне.], поблизу Театральної площі. Описуючи в романі свою крамничку, вона думала саме про цю, хоч насправді ніколи до неї не заходила [6 - Прототип згадуваної антикварної крамниці дійсно розміщений за такою адресою. Авторка відвідала її вже після написання цього роману, й за описом майже все збіглося (за винятком продавця, котрий насправді виявився цілковито байдужим і дратівливим).].

Масивні ковані двері важко скрипнули завісами, явивши ще одні – звичайні броньовані. Це ж треба – точно так їх уявляла, описуючи в романі...

Увійшла всередину й захоплено роззирнулась. Масивні дерев'яні полиці вміщували на собі безліч різних цікавинок, що акуратними рядочками, старанно викладеними руками господаря, розташувались одна поряд з одною. Чого тут лишень не було: вироби з кристалю, срібла, порцеляни, посуд, старовинні годинники, якісь старезні інструменти; в кутку стояв патефон. Стіни, обклеєні темно-червоними шпалерами, завішені картинами, старовинними іконами, гобеленами.

Так! Саме так уявляла собі цю крамницю. Погляд її блукав поміж усім цим розмаїттям, доки не зупинився на статуетках, що теж стояли якось мовби осторонь.

– Вас цікавлять статуетки? – почула біля себе приємний баритон. Поряд, наче випірнувши з повітря, постав високий худорлявий чоловік у білій сорочці, чорній жилетці й штанах, задоволено стежачи за її захопленим поглядом. – Вас цікавить якийсь конкретний експонат чи...

– Мене цікавить богиня жіночої пристрасті. – Чомусь перебила і враз зауважила бейджик, що кріпився на його сорочці. Напис приголомшив: «ЛЕОНІД».

ЯК можна вигадати персонажа, дати йому ім'я, написати про нього, а потім побачити це творіння на власні очі?! ЯК таке можливо?!!

– Богиня жіночої пристрасті Геката [7 - Статуетка «Геката» – богиня жіночої пристрасті. Статуетка зі штучного мармуру, покрита натуральною бронзою, оброблена патиною. Копія роботи відомого іспанського скульптора Мігеля Сансеріча, представлена в сувенірних крамницях та інтернет-магазинах.] зараз наявна лише в каталозі, – тим часом повідав Леонід. – Ходімо, я її покажу. Впевнений, вона припаде вам до вподоби! Ми можемо замовити її і...

– Перепрошую? – знову перебила.

– ???

– Ви сказали – Геката?

– Так! Її називають Гекатою, цю... богиню жіночої пристрасті, – в його інтонації на мить прослизнула ледь відчутна непевність.

– Геката, кажете... Дуже цікаво... – замислено ковзала по крамничці вже неуважним поглядом.

Леонід тим часом провів її до громіздкого дивана, що стояв біля входу, розгорнув каталог і швидко відшукав потрібну сторінку.

– Ось, полюбуйтеся, яка ж вона красуня! – захоплено промовив, з гордістю демонструючи світлину з оголеною вродливицею, що сиділа верхи на начебто левові, щоправда, у звіра були курячі кігті замість лап і розкішні крила за спиною. – І, я вам скажу, це дуже вдалий вибір саме для жінок: власниця такої статуетки матиме несамопитий успіх у чоловіків. Богиня наділятиме її такою внутрішньою і зовні непомітною пристрасстю, що чоловіки вервечкою ходитимуть за нею!

– Дякую, але мене цікавить зовсім інша богиня пристрасті. Вона не нова. Дуже старовинна. І, я впевнена, що недавно вона була у вас в наявності.

Антиквар здивовано глипнув на Нілу. Їй навіть здалося, його обличчя нервово пересмикнулось від того, що він тепер від неї почув.

– Старовинної богині жіночої пристрасті у мене ніколи й не було, – Леонід відклав каталог на столик і пильно подивився на Нілу. – Знаєте, якщо бути відвертим, то я сумніваюсь, що така – у чистому вигляді – взагалі існує в історії грецької міфології чи будь-якій іншій, але менше з тим. Це лише моя особиста думка. Може, вона й існує, звичайно, я не докопувався, тому не беруся щось стверджувати чи заперечувати з цього приводу. – Він зробив паузу, ймовірно, щось обдумуючи, затим неохоче додав: – Втім, ви праві: на днях у мене придбали старовинну статуетку давньогрецької богині Гекати [8 - Геката (грец. ?????) – у найдавнішу епоху богиня Місяця, пізніше – богиня чаклунства, володарка п'їтьми і нічних примар, моторошна богиня зі смолоскипами в руках і зміями у волоссі. У «Теогонії» Гесіода вона – дочка титанів Перса і Астерії; інші називають її дочкою Зевса й Деметри або Зевса й Гери, римське ім'я – Тривія. Вона – морок і разом з тим місячна богиня, близька Селені й Артеміді, що свідчить про походження Гекати з теренів Малої Азії. Гекату можна вважати нічною аналогією Артеміди; вона теж мисливиця, але її полювання – це похмуре нічне полювання серед мерців, могил і привидів пекла; вона витає в оточенні зграї пекельних псів. Геката також близька Деметрі – життєвій силі землі. Гекату іноді зображали у вигляді однієї жіночої фігури з двома смолоскипами в руках, іноді ж у вигляді трьох, пов'язаних спинами, фігур; цим пояснюється, що влада її поширювалася на небо, землю і пекло. Тих, хто слабкий духом, – Геката зводить з розуму, тим же, хто чистий перед нею, – дарує своє благословення.]. Однак повірте мені, ця Геката геть не причетна до сувенірної продукції, яка представлена ось у цьому каталозі. Це зовсім інша богиня...

– То, виходить, є дві Гекати? – здивовано перепитала Ніла.

– Так отож! Виходить, є дві, – зітхнув той. – Чесно кажучи, знову ж таки, зауважте: це на мою особисту думку, сучасники перекрутили значення цієї богині, злегка пофантазувавши, тому так вийшло.

– А як виглядала та старовинна Геката, яку ви продали, можете мені описати?

– Вона теж дуже красива, але її краса, я би сказав... трохи неприродна, знаєте, холодна... У неї довге волосся, обрамлене вінком із шипами, дещо схожим на терновий; сукня до самих п'ят, а в руці – пойнятий вогнем смолоскип, – розповідав так, наче бачив тепер перед собою. – Мене дуже вразив її погляд: проймаючий, якийсь аж надто пильний, наче вона дивиться просто в душу й ось-ось оживе...

Антиквар, ніби отямившись, глипнув на Нілу, яка уважно його слухала.

– Розумієте, взагалі, це була дуже виняткова статуетка. Річ у тім, що богиня Геката насправді виглядає дещо по-іншому, принаймні існує кілька її зображень і відтворень, але саме ця не підпадала під жодне з них. Очевидно, її виготовили на чиєсь замовлення в єдиному екземплярі. Це ексклюзивна і доволі цінна річ.

– То, може, це не Геката?

– Пані, ви зараз піддаєте сумнівам кваліфікацію наших поважних експертів. Звісно ж, Геката! Тим паче, на споді був викарбуваний її знак.

– А як вона до вас потрапила?

– Знаєте, старовина стікається в ці стіни, в яких ви тепер перебуваєте, з усіх куточків світу! – гордовито підвів підборіддя Леонід. – Гекату приніс мені перекупник, мій добрий приятель.

– Тобто, невідомо, хто був її власником?

– На жаль, ні...

– А де її могли виготовити, ваші поважні експерти не визначили?

– Достовірно невідомо, але точно в Європі. Можливо, навіть у Греції, але це вже, знову ж таки, мої особисті припущення.

– Пане Леоніде, – глянула на бейджик, від чого нею знову пересмикнуло, – ви можете дати мені телефон перекупника? Про всяк випадок. Розумієте, мене дуже цікавить історія цієї Гекати.

– Шановна, це вже конфіденційна інформація, – розвів руками антиквар. – Цього я вам не можу сказати, вибачайте...

– Що ж, дуже шкода. Хоча, ви мені й так добряче допомогли, дякую вам за інформацію! На все добре!

Ніла швидко попрямувала до дверей.

– Може, все-таки замовите собі Гекату із каталогу? – без надії, для годиться, кинув їй услід Леонід.

– Ні, дякую. Мене цікавить саме та. Та й, власне, вона в мене вже є...

– Як це... як це: «є»? – пробурмотів спантеличений Леонід, дивлячись на вже зачинені двері. Хотів було піти слідом за дівчиною, але залякнув. Якась потужна сила зупинила його...

* * *

Усі попередні Нілині уявлення про статуетку полетіли шкереберть. Геката... богиня жіночої пристрасті. Аякже! Антиквар таки мав рацію. Такої просто не існує. Вражено перечитувала інформацію про давньогрецьку богиню Гекату в інтернеті, з острахом поглядаючи на статуетку, що стояла біля неї на столику.

Богиня Місяця... володарка п'тьми, нічних примар... Оце так відкриття!

Ще одним відкриттям став зовнішній вигляд цієї міфічної богині – три владні жінки зі стуленими спинами, смолоскипами в руках і зміями у волоссі. Її ж Геката була одна. Хто її виготовив, на чие замовлення?

– Звідки ж ти взялась, Гекато?... – задумливо мовила, вдивляючись у її холодне, а водночас мовби живе обличчя.

Нараз перед очима спливла та фатальна листопадова ніч, коли зоряне небо із повнею розколола блискавка. Коли почала писати цей роман. Шалена думка пронизала мозок: невже за всім стоїть Гекато?! Невже це вона приходить до неї у сонному паралічі? Невже вона являється їй у видіннях? Але ні. Це було б занадто складно, та й нереально – чи не забагато уваги простій смертній від володарки іншого світу, нехай і міфічного? Тут щось інше... Усе має бути значно простіше. Недарма кажуть, що всі відповіді зазвичай лежать на поверхні. Але ж де знайти ці, начебто прості, відповіді?

Зітхнула. Так. Лишилося дописати близько десятка сторінок, і рукопис буде завершено. Може, відповіді спливуть там, у останніх абзацах?...

Ні!!! Вона не може її вбити!!! Якщо вб'є її – собі ж смертний вирок підпише. А так хочеться жити! Це ж так добре – жити... Боже...

Ніла підхопилася зі стільця. Повітря. Їй потрібне повітря! Розчахнула вікно й вдихнула на повні груди, відтак придивилась до густої пільми, яка щільно огорнула місто. Поміж липами сновигали, попискуючи, кажани; в чорному небі красувалась яскрава повня, що притягувала до себе погляд, заворожувала...

...«ти мусиш її вбити»...

Рвучко озирнулась. Кімната була порожньою. Погляд знов притягнувся до повні.

Зараз буде гроза...

Маячня. Яка ще гроза!

Враз нічне небо пронизала вертикальна блискавка, розколовши його навпіл...

...«ти мусиш її вбити! ти мусиш її вбити!»...

Потужний гуркіт грому рознісся безмовним нічним містом і за мить блискавка – ще яскравіша і разючіша, ніж попередня, – осяяла все навкруги.

Ніла ошелешено дивилась у небо. Так. Вона мусить її вбити, іншого виходу немає... Зачинила вікно й приречено підійшла до комп'ютера.

Убити Ніла не встигла. На заводі став скрегіт гальм, що розітнув і без того сполохану нічну тишу вулиці; брязкіт залізниччя і гуркіт грому поєднались у безумному двоголоссі.

Відчинила вікно й обімліла. Та що ж це коїться?! У товстий стовбур липи, що росла на узбіччі, була втиснута автівка. Її зіжмаканий капот нагадував розтягнені міхи баяна, з котрих димилось від непомірної гри.

Усе точнісінько, як у написаному нею...

Мовби в тумані, викликала швидку, мало не сповзала сходами униз, пленталась до узбіччя, ледве переставляючи ватяні від переляку ноги...

Уже наступного дня, після безсонної ночі, що провела в лікарні, Ніла знову йшла провідати чоловіка з переламаними ногами й розбитою головою. Міркувала над тим, як досі не втратила розум. Скільки ще може навалюватись на неї цих шалених подій, цих божевільних оказій? Звідки все це, навіщо?!

А може, насправді вона вже божевільна і місце її у психушці? ЯК вона знатиме, що з нею щось не так? ДЕ межа між нормальністю і божевіллям? ХТО може це знати достеменно і сказати напевне? Скільки знавіснілих довкола вважають себе цілком адекватними... скільки нормальних запроторено в божевільні... Все те дуже і дуже непросто насправді.

Кінець ознакомительного фрагмента.

notes

Примечания

1

Здибанка - зустріч.

2

Сонний параліч - це феномен, при якому людина, засинаючи або прокидаючись, деякий час відчуває нездатність рухатись. Загалом - це перехідний стан між сном і повним пробудженням, який характеризується цілковитою атонією (слабкістю) м'язів. Він може виникати під час засинання або пробудження, і з ним часто пов'язані жахливі видіння (наприклад, відчуття чиеїсь присутності в кімнаті), на які людина ніяким чином не може зреагувати через параліч. Вважається, що такий стан спричиняється порушенням фази швидкого сну.

3

Тут: видалити (авт.).

4

Бельдеме - м'ясна страва казахської кухні.

5

Центральна і одна з найдовших вулиць у місті Рівне.

6

Прототип згадуваної антикварної крамниці дійсно розміщений за такою адресою. Авторка відвідала її вже після написання цього роману, й за описом майже все збіглося (за винятком продавця, котрий насправді виявився цілковито байдужим і дратівливим).

7

Статуетка «Геката» – богиня жіночої пристрасті. Статуетка зі штучного мармуру, покрита натуральною бронзою, оброблена патиною. Копія роботи відомого іспанського скульптора Мігеля Сансеріча, представлена в сувенірних крамницях та інтернет-магазинах.

8

Геката (грец. ?????) – у найдавнішу епоху богиня Місяця, пізніше – богиня чаклунства, володарка п'їтьми і нічних примар, моторошна богиня зі смолоскипами в руках і зміями у волоссі. У «Теогонії» Гесіода вона – дочка титанів Перса і Астерії; інші називають її дочкою Зевса й Деметри або Зевса й Гери, римське ім'я – Тривія. Вона – морок і разом з тим місячна богиня, близька Селені й Артеміді, що свідчить про походження Гекати з теренів Малої Азії. Гекату можна вважати нічною аналогією Артеміді; вона теж мисливиця, але її полювання – це похмуре нічне полювання серед мерців, могил і привидів пекла; вона витає в оточенні зграї пекельних псів. Геката також близька Деметрі – життєвій силі землі. Гекату іноді зображали у вигляді однієї жіночої фігури з

двома смолоскипами в руках, іноді ж у вигляді трьох, пов'язаних спинами, фігур; цим пояснюється, що влада її поширювалася на небо, землю і пекло. Тих, хто слабкий духом, – Геката зводить з розуму, тим же, хто чистий перед нею, – дарує своє благословення.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/ru/rogashko_allya/suknya

Текст предоставлен ООО «ИТ»

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию: [Купить](#)